

Jan Patočka: Negativní platonismus

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1991](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1991](#)

◆ myšlenkový deník – záznam | recenze, česky, vznik: 17. 8. 1991

◆ philosophical diary – record | review, Czech, origin: 17. 8. 1991

Jan Patočka: Negativní platonismus. Čs. spisovatel, Praha 1990 (230 str.)

Po mnoha letech vyšla jedna z nejvýznamnějších Patočkových studií z doby, kdy se – snad jedinkrát za celý svůj život – pokoušel o vybudování kostry vlastního filosofického systému. Tato v padesátých letech koncipovaná studie byla jako jediná známa jistému nevelkému okruhu Patočkových přátel a žáků od doby, kdy ji autor poskytl jako příspěvek do jednoho ze samizdatových sborníků (v tomto případě k počtě PhDr. Boženy Komárkové). Odtud se v opisech brzo rozšířila mezi zájemce, ale k jejímu otištění nedal autor v roce 1969 redakci Tváře souhlas. Teprve po Patočkově smrti vešlo ve známost (zase jenom malého okruhu zasvěcených), že se v jeho pozůstalosti našlo kupodivu více textů k tématu tzv. negativního platonismu; přestože šlo o značné překvapení, dodnes se nikdo nepokusil toto nanejvýš zajímavé období Patočkovy filosofické tvorby uchopit vcelku a zařadit do rámce jeho (dosud ovšem řádně nepojednané) myšlenkové, filosofické biografie. Snad ještě větším překvapením byl objev již poněkud torzovitě práce, která svým nadpisem ohlašuje jakési účtování s Rádlem. Když se však zájemci mohli s textem seznámit v záslužné samizdatové modře vázané předběžné edici veškerých Patočkových textů, následovalo jisté zklamání, protože o Rádlovi se tam najde jen málo. Přesto jde o text zajímavý a také důležitý, protože ukazuje některé cestičky přechodu Patočkova poválečného myšlení z období předúnorového právě k onomu systematickému pokusu o tzv. negativní platonismus. Poměrně rozsáhlá práce, z níž chybí prvních asi 14 rukopisných stran, byla pořadateli z neprůhledných důvodů zařazena až za kratší text o negativním platonismu, ačkoliv jej pravděpodobně o 4 až 5 let předchází.

Podrobnější rozbor je sice naprosto nezbytný, ale v této chvíli by byl poněkud předčasný. Patočkovu myšlenku „negativního platonismu“ je zapotřebí podrobit hluboké a do detailů jdoucí analýze a potom i otevřené diskusi. Můžeme jen doufat, že k ní dojde u nás včas, aby nás nepředběhli myslitelé zahraniční, neboť o Patočku je dnes díky řadě překladů značný zájem.

LvH

(Praha, 910817-1.)